

Доповідь

Голови Комісії з фізичного виховання,
медичного забезпечення і оздоровлення
студентів ректора Одеського національного
медичного університету, академіка НАМН
України, професора В.М. Запорожана
**«Підсумки щорічного оцінювання фізичної
підготовленості студентів вищих
навчальних закладів Одеської області у
2017 навчальному році»**

29 грудня 2017

I. ПІДСУМКИ ЩОРІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Законом України «Про вищу освіту» встановлено основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти. Основними завданнями вищих навчальних закладів є формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах.

Крім того, починаючи з 2017 року головним показником системи контролю за станом фізичного розвитку та здоров'я населення України є щорічне оцінювання фізичної підготовленості. Постановою Кабінету Міністрів України визначено, що проведення щорічного оцінювання для студентської молоді навчальних закладів усіх типів незалежно від форми власності є обов'язковим.

З метою аналізу та узагальнення інформації ВНЗів щодо результатів щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів, що передбачається шляхом виконання особами різної статі та віку комплексу тестів і нормативів для визначення рівня їх фізичної підготовленості, згідно до наказу кабінету Міністрів України від 09.12.2015 року № 1045 «Про затвердження порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України», наказу Міністерства молоді та спорту України від 15.12.2016 року №4665 «Про затвердження тестів і нормативів для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України», порядок проведення щорічного оцінювання визначається керівниками навчальних закладів і затверджується наказом. Графік проведення тестування затверджується керівниками навчальних закладів та розміщується на веб-сайтах за 14 днів до дня проведення тестування із зазначенням переліку місць його проведення, видів тестів і нормативів. До тестування допускаються учасники, які систематично займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі

самостійно, які пройшли медичне обстеження і допущені лікарем до тестування, а також ознайомлені з вимогами правил безпеки. Після допуску учасника до проходження тестування його реєструють із присвоєнням відповідного номера. Учасники тестування враховуються тільки один раз за місцем навчання. Учасник не допускається до проходження тестування (припиняє проходження тестування) у таких випадках:

- надання неповних даних у заявці на проходження щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України;
- неподання документів;
- погіршення його фізичного стану до початку або в момент виконання комплексу тестів.

Система тестування для категорій учасників складається за видами тестів на витривалість, силу, швидкість, спритність, гнучкість.

Види тестів і нормативів включають:

- тести, що дозволяють визначити рівень розвитку фізичних якостей відповідно до статевих і вікових особливостей розвитку людини;
- нормативи, що дозволяють оцінити різнобічність (гармонійність) розвитку основних фізичних якостей відповідно до статевих і вікових особливостей розвитку людини.

Тестування проводиться протягом двох днів: перший день – на швидкість, силу ніг і витривалість; другий день – на силу рук, силу м'язів тулуба, спритність, гнучкість (таблиця 1). Тестування може виконуватись в іншій послідовності, якщо це не матиме негативного впливу на результати у кожному з видів тестів. Якщо через виняткові обставини тестування проводиться протягом одного дня, послідовність видів тестів залишається такою самою, що й при дводенному тестуванні. При цьому тест на витривалість виконується останнім.

Медичний огляд для допуску до проходження тестування здійснюється медичними працівниками з урахуванням результатів медичних оглядів – профілактичних, диспансерних, попередніх або періодичних. У місці проведення тестування навчальними закладами формується медичний пункт

або забезпечується чергування бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги. Надання медичної допомоги під час проходження тестування включає: визначення стану здоров'я до виконання нормативів; надання екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Таблиця 1

Тести для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів

№ з/п	Види тестів	Стать	Нормативи, бали			
			5	4	3	2
1.	Рівномірний біг 3000 м, хв., 2 000 м, хв. (витривалість)	ч	13,0	13,3	14,2	15,3
		ж	10,3	11,15	11,5	12,3
2.	Підтягування на перекладині, разів (сила рук), або стрибок у довжину з місця, см (швидкісно-силова вправа для ніг)	ч	14	12	11	10
		ж	260	240	235	205
	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, разів (сила рук), або стрибок у довжину з місця, см (швидкісно-силова вправа для ніг)	ч	25	21	18	15
		ж	210	200	185	165
3.	Біг на 100 м, с (швидкість)	ч	13,2	14,0	14,3	15,0
		ж	14,8	15,5	16,3	17,0
4.	Човниковий біг 4 x 9 м, (спритність)	ч	9,0	9,6	10,0	10,4
		ж	10,4	10,8	11,3	11,6
5.	Нахил тулуба вперед з положення сидячи, см (гнучкість)	ч	13	11	9	6
		ж	20	18	16	9

Результати виконання тестів і нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів навчальних закладів Одеси відображені у таблиці 2.

Таблиця 2

Результати виконання тестів і нормативів щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів навчальних закладів Одеси

Назва ВНЗів	Кількість студентів, які займаються фізичним вихованням %	Кількість осіб, які займаються в спортивних секціях %	Кількість осіб, які пройшли тестування %	Розподіл студентів за рівнем фізичної підготовленості %			
				високий	достатній	середній	низький
ОДУВС	100	16,0	100	26,4	50,6	16,4	6,6
ОНЕУ	9,3	4,5	9,3	8,5	19,5	33,3	38,6
НЗ «ЛНПУ» ім. К.Д. Ушинського	30,0	10,0	30,0	36,6	36,3	17,6	9,5
ОНАХТ	32,0	16,7	27,8	4,5	25,6	52,5	17,4
ОНМедУ	24,7	3,7	24,7	27,8	63,0	9,0	0,2
ОНМУ	39,9	11,6	51,5	13,1	31,5	36,4	19,0
ОДАУ	36,0	11,6	31,2	4,7	27,5	35,6	32,2
ОДАБА	52,0	14,0	86,0	5,8	32,0	51,0	11,2
ОНПУ	62,0	14,0	81,0	19,0	22,0	24,0	35,0
ОНУ ім. І.І. Мечникова	41,3	10,3	61,7	4,5	27,4	45,4	22,7
НУ «ОЮА»	36,3	5,2	33,3	3,4	37,8	54,3	4,5
ОДЕУ	24,78	25,0	36,43	82,4	9,0	6,9	1,7
ОНАЗ О.С. Попова	32,7	6,3	15,0	27,0	37,5	27,0	8,5
ОДАТРЯ	99,7	20,2	11,6	27,5	32,5	40,0	0
ОНМА	75,0	30,0	100	50,0	30,0	15,0	5,0
РАЗОМ	44,3	12,7	43,0	22,8	30,4	31,0	15,8

Оцінювання результатів проведення тестування

Підсумкова оцінка рівня фізичної підготовленості студентів складається за сумою набраних балів, одержаних за виконання 5 видів тестів.

За результатами тестування оцінювання проводиться за чотирма рівнями фізичної підготовленості: високий, достатній, середній, низький (таблиця 3).

Таблиця 3

Шкала результатів випробувань (тестів) і нормативів фізичної підготовленості студентської молоді

Бали	Рівень фізичної підготовленості	Оцінка рівня фізичної підготовленості
25-21	високий	відмінно
20-16	достатній	добре
15-11	середній	задовільно
10 та менше	низький	незадовільно

Після завершення тестування навчальні заклади подають своєму органу управління інформацію про результати проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України.

Підводячи підсумки щорічного оцінювання фізичної підготовки студентів ВНЗів Одеського регіону у 2017 році, ми спостерігаємо, що регулярно займаються фізичним вихованням – 44,3% від загальної кількості студентів, у спортивних секціях – 12,7 %, пройшли тестування – 43,0%.

Проаналізувавши результати випробувань (тестів) фізичної підготовленості, ми дійшли висновку, що рівень фізичної підготовленості студентів усіх ВУЗів Одеського регіону складає: високий – 22,8%, достатній – 30,4%, середній – 31,0%, низький – 15,8%.

Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і валеології Одеського національного медичного університету, яка є опорною кафедрою серед медичних ВНЗів України з питань фізичного виховання та здоров'я, згідно до наказу кабінету Міністрів України від 09.12.2015 року № 1045 «Про затвердження порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України», наказу Міністерства молоді та спорту України від 15.12.2016 року №4665 «Про затвердження тестів

і нормативів для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України» розробила Положення «Про організацію проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів ОНМедУ».

Було зроблено корегування деяких тестів і нормативів, а саме:

Тест №1 рівномірний біг на 3 000 м і 2 000 м замінити на тест Купера, вважаючи, що він є більш безпечним і інформативним;

Тест №2 не проводити за вибором, а залишити тільки підтягування у чоловіків та згинання рук в упорі лежачи у жінок, так як стрибок у довжину є швидко-силовою вправою для нижніх кінцівок, а ці дві вправи – силові вправи для верхніх кінцівок і не можуть замінювати одне одного;

Тест №5 «нахили тулуба вперед» провести не з положення сидячи, а з положення стоячи на гімнастичній лаві, так як нахил в положенні стоячи є більш природним та безпечним.

Ці зміни відображено у таблиці 4.

Таблиця 4

Тести для проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості студентів ОНМедУ, запропоновані опорною кафедрою з питань «Фізичного виховання та здоров'я»

№ з/п	Види тестів	Стать	Нормативи, бали			
			5	4	3	2
1.	Тест Купера (12 хвилинний біг), км (витривалість)	ч	2,7 і більше	2,65 -2,0	1,95 -1,7	1,65 -1,1
		ж	2,5 і більше	2,45 -1,9	1,85 -1,1	1,05 -0,8
2.	Підтягування на перекладині, разів (сила рук)	ч	14	12	11	10
	Згинання і розгинання рук в упорі лежачи, разів (сила рук)	ж	25	21	18	15
3.	Біг на 100 м, с (швидкість)	ч	13,2	14,0	14,3	15,0
		ж	14,8	15,5	16,3	17,0
4.	Човниковий біг 4 х 9 м, с (спритність)	ч	9,0	9,6	10,0	10,4
		ж	10,4	10,8	11,3	11,6
5.	Нахил тулуба вперед, стоячи на гімнастичній лаві, см (гнучкість)	ч	15	10	5	0
		ж	20	15	10	5

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ВУЗІВ Одеського регіону

Щорічно на базі КУ «ЦПМСД № 12» восени проводиться медичний огляд студентів I та II курсів з подальшим розподілом їх на медичні групи. У листопаді місяці збирається інформація про стан здоров'я та фізичного розвитку студентів, профілактичної та лікувально-оздоровчої роботи зі студентами, впровадження заходів щодо поширення здорового способу життя, підвищення фізичних і функціональних можливостей та шляхи їх поліпшення (ОНЕУ, ОДАБА, ОНАЗ, ОДЕКУ, ОНУ, ДЗ «ПНПУ», ОНМедУ, ОДАТРЯ, ОНМА, ОНМА, ОНАХТ, ОНПУ, ОРІДУНАДУ, ОДАУ).

Окрім КУ «ЦПМСД № 12» та КУ «Одеська міська студентська поліклініка №21», студенти Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова (ОНУ) проходять медичний огляд в гурт. №6, вул. Довженко 9-А, у гурт. №1, вул. Єлисаветинська, 2, студенти Національного університету «Одеська морська академія» проходять медичний огляд у Центрі медичного освідчення та реабілітації ОНМА, студенти Одеської національної академії харчових технологій (ОНАХТ) проходять медичний огляд за територіальним принципом розташування, курсанти та студенти Одеського державного університету внутрішніх справ проходять медичний огляд в лікарні з поліклінікою сектору медичного забезпечення ГУМВС України в Одеській області (м. Одеса, провулок. Каркашадзе, б. 3).

З 1 липня 2014 року, згідно з наказом Департаменту охорони здоров'я Одеської Міськради, КУ «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 12» надає первинну медико-санітарну допомогу 47 400 студентам, з них 15 ВНЗ III-IV рівнів акредитації (42067 студента) і 5: коледжі, технікуми та училища I-II рівнів акредитації (5333 студента). У 2017-2018 навчальному році кількість студентів ВНЗів, що обслуговуються, знизилася на 5,3%. Зниження кількості студентів відбулося в усіх ВНЗах, крім ОНМедУ (зростання на 5,9%) і ОНМУ (зростання на 12%) .

У 2017 році зменшилася кількість студентів 1 курсу, які підлягають медогляду на 4.3%, у зв'язку зі зменшенням кількості студентів, що надійшли на 1 курс. Відсоток охоплення медоглядами студентів 1 курсу в 2017 році – 98,8% (на рівні 2016 року). В цьому році зріс відсоток охоплення в ОНМедУ, ОДАТРЯ, ОНПУ. У 3-х ВНЗ – ОНМедУ, ОНАЗ, ОДЕкУ – 100% проходження медогляду студентами 1 курсу (таблиця 5).

Таблиця 5

Відсоток охоплення медоглядом студентів 1 курсів

Назва ВНЗів	2017 рік			2016 рік		
	підлягало	пройшло	%	підлягало	пройшло	%
ОНЕУ	440	436	99,1	337	334	99,1
ОДАБА	471	457	97,0	514	504	98,1
ОНАЗ ім. О.С. Попова	264	264	100,0	268	265	98,9
ОДЕкУ	82	82	100,0	171	170	99,4
ОНУ ім. І.І. Мечникова	1142	1131	99,0	1278	1265	99,0
ДЗ «ЛНПУ» ім. К.Д. Ушинського	591	586	99,2	675	670	99,3
ОНМедУ	601	595	99,0	672	664	98,8
ОДАТРЯ	159	158	99,4	143	143	100,0
НУ «ОМА»	94	92	97,9	103	100	97,1
ОНМУ	821	821	100,0	564	560	99,3
ОНАХТ	658	646	98,2	927	914	98,6
ОНПУ	1150	1127	98,0	1027	1009	98,2
ОРІДУНАДУ	41	38	92,7	50	50	100,0
ОДАУ	220	218	99,1	311	309	99,4
РАЗОМ	6734	6651	98,8	7040	6957	98,8

Вся виявлена патологія на медогляді студентів 1 курсу в 2017 році трохи знизилася – на 3%, але вперше виявлена патологія виросла на 16% (покращилася діагностика в КУ «ЦПМСП № 12» – сучасні УЗД апарати для обстеження щитовидної залози, серця, молочних залоз, органів черевної порожнини і органів малого тазу; апарат для дуплексного сканування вен і артерій; добовий моніторинг ЕКГ - Холтер; розширення обсягу дослідження крові (біохімічні дослідження, дослідження гормонального фону).

Зростання всієї патології спостерігається в ОНАХТ, ОНПУ, ОДАУ, ОНУ, в інших вузах невелике зниження. За результатами медичних оглядів взято на диспансерний облік 1526 (23% від всіх оглянутих) студентів по 1602 нозоформам.

Більш всіх виявлено патології (на 100 студ.) на 1 курсі в ОДАУ – 203,2; ОНАЗ – 160,6; НУ «ОМА» – 128,3. Менш – ОНАХТ, ОДАБА, ОНМУ.

У 2016 році – більше виявлено в ОНАЗ і, ОНМедУ, ОНЕУ, менше – ОНАХТ, ОДАБА, ОДАТРА.

Виявлена патологія та взято на «Д» облік за 2017 рік

Вся виявлена патологія на медогляді (на 100 ст.) у 2017 році – 111,7, яка аналогічна показнику за 2016 рік. Але в деяких ВНЗ – ДЗ «ПНПУ», ОДЕКУ, ОНАЗ, ОНМедУ, ОДАБА, спостерігається невелике зниження. А вперше виявлена патологія зросла на 20% (покращилася діагностика в КУ «ЦПМСП № 12»).

Зростання всієї патології спостерігається в ОНАХТ, ОНПУ, ОДАУ, ОРІДУНАДУ, а в інших ВНЗах невелике зниження.

За підсумками медоглядів взято на диспансерний облік 3 858 студентів.

У 2017 році більше всіх виявлено патології (на 100 ст.) у: ОНАХТ, ОНПУ, ОДАУ; менше усіх – ОНЕУ, ОДАБА, ОДАТРА.

У 2016 році – більше виявлено в ДЗ «ПНПУ», ОНАЗ, ОДАУ; менше – ОДАБА, ОДАТРА, ОРІДУНАДУ.

Структура всієї виявленої патології на медогляді у 2017 році:

1. Патологія ока – 19,1%;
2. Патологія кістково-м'язової системи – 16,1%;
3. Патологія системи кровообігу – 11,7%;
4. Патологія органів травлення – 11,1%;
5. Патологія нервової системи – 9,1%.

Структура всієї виявленої патології на медогляді у 2016 році аналогічна.

На медогляді проводилося ФГ обстеження студентів: у 2017 році виявлено 4 випадку захворювання на туберкульоз – по 1 нагоди у: ОНЕУ, ОНМУ, ОНПУ, ОНАХТ.

У 2016 році було виявлено 16 випадків туберкульозу: ОНМедУ – 4, ОНАХТ – 3, ОНАЗ – 2, ОНПУ – 2, ОНУ – 2, ДЗ «ПНПУ», ОДЕКУ і ОНЕУ по 1.

За підсумками медичного огляду у 2017 році взято на диспансерний облік 3 858 студентів. Оздоровлено протягом року 15 508 студентів – амбулаторно, стаціонарно та в денному стаціонарі КУ «ЦПМСП№12». 41 студент-інвалід пройшов обстеження для МСЕК на базі КУ «ЦПМСП№12», з метою підтвердження інвалідності. Усі студенти інваліди (604) пройшли медогляди і оздоровлення.

Відносно структури виявленої патології у студентів I курсу (на 100 студентів) за даними сьогорічного медичного огляду необхідно підкреслити, що найбільш розповсюдженою виявилася захворювання очей (міопія, астигматизм) – 23.4; друге місце посідає – патологія кістково-м'язової системи (сколіоз, артрити, плоскостопість, артрози) – 20.3; третя за розповсюдженістю – захворювання нервової системи (НЦД, неврити) – 9.0; четверте – захворювання органів травлення (хр. гастрит, холецистит, ДЖВШ) – 7.9; п'яте – ендокринна патологія (захворювання щитовидної залози, сах. діабет, порушення харчування) – 7.7.

Це пов'язано на наш погляд, з рядком чинників, які негативно впливають на здоров'я студентської молоді. Серед них: недостатньо та нерегулярне якісне харчування, низька фізична активність, значні учбові і емоційні перенапруження, екзаменаційні стрес-фактори, хронічне недосипання.

Залежно від стану здоров'я, функціонального стану організму та фізичної роботоздатності студенти для навчальних занять фізичним вихованням зараховуються до відповідної групи, згідно з нормативними документами.

У 2017 році основна група знизилася на 4% (2016 рік – 72,7%), підготовча збільшилася – на 2,8% (2016 рік – 11,2%), а спеціальна А і Б збільшилася на 0,2% (14,6% – 2016 рік); тимчасове звільнення каліцтва на 1% (1,5% – 2016 рік). Найбільша основна група в ОДАБА, ПНПУ, ОРІДУНАДУ і ОНАХТ (таблиця 6).

Таблиця 6

Розподіл студентів 1 курсу ВНЗ за медичними групами для навчальних занять фізичним вихованням

Назва ВНЗів	Медичні групи										Кіл-ть студентів, які пройшли м/о
	Основна		Підготовча		Спеціальна А		Спеціальна Б (ЛФК)		Тимчасове звільнення		
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	
ОНАХТ	437	71,9	97	13	96	12,9	3	0,4	13	1,7	646
ОНПУ	695	63	233	19,6	143	12,6	0	0	56	4,9	1127
ОДАУ	98	49,4	51	24,5	47	19,1	0	0	22	7	218
НУ «ОМА»	56	60,1	1	1,1	32	35	3	3,3	0	0	92
ОРІГУ НАГУ	30	80	3	7,5	4	10	0	0	1	2,5	38
ОДАТРЯ	106	67	21	13,3	27	17	0	0	4	2,7	158
ОНМУ	692	84	50	6	70	8,5	0	0	9	1	821
ОНЕУ	290	66,6	12	2,8	122	28	6	1,3	6	1,3	436
ОНМедУ	337	57	172	29	80	13	6	1	0	0	595
ОДАБА	389	85,1	26	5,7	38	8,3	0	0	4	0,9	457
ОНАЗ	208	78,7	22	8,3	30	11,4	0	0	4	1,5	264
ОДЕкУ	54	82	10	5,8	12	7	4	2,2	2	1,2	82
ОНУ	689	60,9	167	14,7	206	18,3	29	2,7	40	3,4	1131
ДЗ «ПНПУ»	488	83,3	64	10,9	27	4,6	2	0,3	5	0,9	586
Всього 2017 рік	4569	68,7	929	14,0	934	14,0	53	0,8	166	2,5	6651

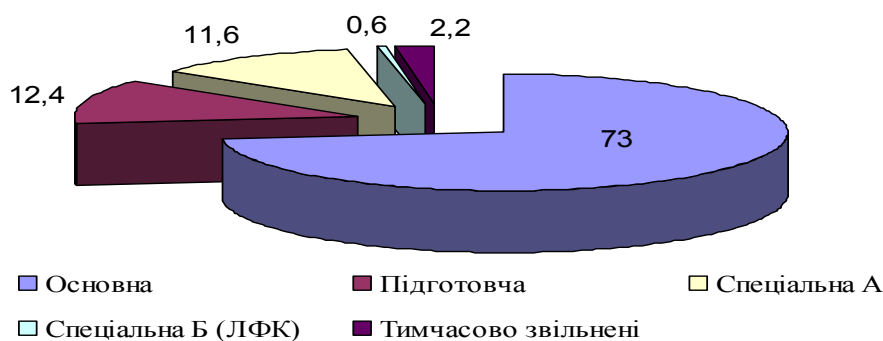
У 2017 році основна група – 73% збільшилася на 0,5% в порівнянні з 2016 роком (73,5%). Тимчасове звільнення знизилося на 0,3%; а підготовча та спецгрупи на рівні 2016 року (таблиця 7 та рис. 1).

Таблиця 7

**Розподіл студентів за медичними групами для навчальних занять
фізичним вихованням**

Назва ВНЗів	Медичні групи										Кіл-ть студен- тів, які пройшли м/о
	Основна		Підготовча		Спеціальна А		Спеціальна Б (ЛФК)		Тимчасово звільнені		
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%	
ОНАХТ	1039	72,8	155	10,9	203	14,2	7	0,5	24	1,7	1428
ОНПУ	2641	62,3	873	20,6	507	12,0	0	0,0	217	3,8	4238
ОДАУ	240	49,4	119	24,5	93	19,1	0	0,0	34	2,3	486
НУ «ОМА»	425	76,2	20	3,6	106	19,0	4	0,7	3	0,5	558
ОРИГУ НАГУ	108	87,8	3	2,4	11	8,9	0	0,0	1	0,8	123
ОДАТРЯ	637	83,2	51	6,7	62	8,1	0	0,0	16	2,1	766
ОНМУ	2745	93,3	84	2,9	103	3,5	1	0,0	10	0,3	2943
ОНЕУ	290	66,5	12	2,8	122	28,0	6	1,4	6	1,3	436
ОНМедУ	832	57,5	400	27,7	199	13,8	15	1,0	0	0,0	1446
ОДАБА	755	82,8	53	5,8	97	10,6	0	0,0	7	0,7	912
ОНАЗ	1275	80,8	144	9,1	143	9,1	0	0,0	16	0,7	1578
ОДЕкУ	159	74,3	18	8,4	29	13,6	6	2,8	2	0,5	214
ОНУ	1767	65,8	363	13,5	395	14,7	65	2,4	97	3,5	2687
ДЗ «ПНПУ»	1280	78,2	114	7,0	189	11,5	18	1,1	36	2,2	1637
Всього 2017 рік	14193	73,0	2409	12,4	2259	11,6	122	0,6	469	2,2	19452

Розподіл студентів за медичними групами для навчальних занять фізичним вихованням

Істотна увага приділяється також організації реабілітації студентів в групах лікувальної фізичної культури і у вузівських санаторіях-профілакторіях, своєчасній медичній допомозі, обслуговуванню спортивно-масових заходів. Разом з тим в більшості випадків медичне забезпечення здоров'я студентів, на жаль, недостатньо ефективно, оскільки характеризується тими ж недоліками в методологічних підходах, що і сучасна медицина в цілому.

Медичне забезпечення студентів повинне дотримуватися нової концепції профілактичної медицини, направленої на оздоровлення здорових і охорону здоров'я в процесі учбової і майбутньої професійної діяльності. Відповідно до концепції профілактичної медицини, яка все більше одержує визнання в світі, об'єктом медичного забезпечення студентів стає не хвороба, а здоров'я, не відновлення, а управління здоров'ям, підвищення резервних можливостей організму, що створюють для нього міцну фізіологічну базу.

Для цього вкрай необхідно вирішення наступних завдань: виявлення причин захворюваності студентів і здійснення комплексу дієвих заходів по їх попередженню і усуненню; створення системи контролю за дотриманням температурного режиму, норм освітленості, шуму, вентиляції в аудиторіях, лабораторіях, кабінетах, спортивних залах, коридорах, місцях суспільного користування, станом учбових корпусів, гуртожитків, їдалень, буфетів та ін.;

первинна профілактика професійно обумовлених хвороб студентів; контроль за раціональною організацією праці і відпочинку студентів; контроль за створенням у ВНЗах умов, необхідних для здорового способу життя і навчання студентів.

Для вирішення завдання практичної реалізації профілактики захворювань студентів, необхідно проводити скринінг здоров'я і резервних можливостей кожного студента; розробку індивідуальних програм зміцнення здоров'я студентів, направлених на підвищення функціонування найуразливіших в умовах навчання і студентського побуту органів і систем організму; організацію в студентській поліклініці, спорткомплексі, студентських гуртожитках консультацій з питань індивідуальної профілактики захворювань, зміцнення здоров'я і самооздоровлення студентів.

Впровадження і розвиток профілактичного медичного забезпечення студентської молоді не повинні обідняти і тим більше відмінати застосування технологій відновної медицини, що склалися в студентських поліклініках, оскільки проблема відновлення здоров'я студентів все ще виключно актуальна. Навпаки, в сучасних умовах необхідно істотно підвищити ефективність роботи із студентами, що мають значні патологічні відхилення в стані здоров'я. Для цього повинні застосовуватися найефективніші методи відновлення здоров'я і, перш за все – фізичній реабілітації. До якнайкращих результатів, як показує практика, приводить застосування цих методів в рамках фізичного виховання, що здійснюється у вузах як обов'язкова дисципліна. У зв'язку з цим у вузах нашої країни не повинно бути студентів, звільнених за станом здоров'я від фізичного виховання.

Таким чином, однієї з найважливіших задач, що стоять перед вищою освітою, є створення системи навчання, яка забезпечила б майбутнім фахівцям воедино з практичною і теоретичною підготовкою за фахом, міцне здоров'я і високу працездатність. Відомо, що здоров'я студентів обумовлено цілим рядом чинників. До числа основних, від яких немало залежить стан, зміцнення і збереження здоров'я студентської молоді, відносяться: генетичний родинний чинник, стан навколишнього середовища, медичне забезпечення та спосіб життя. Вплив цих чинників на здоров'я не фатальний: він в значній мірі піддається регулюванню. Найбільшою мірою

поточний стан здоров'я студентів залежить від способу життя (приблизно на 50-55%). Разом з тим цей чинник в значно більшому ступені, ніж інші, може бути задіяний на користь зміцнення і збереження здоров'я студентської молоді. А найважливішим і надійнішим засобом профілактики захворювань є регулярна фізична активність, яка при раціональному застосуванні в змозі сприяти вирішенню актуальних питань зміцнення здоров'я і високої працездатності студентської молоді.